

ĐỒ-VAN-Y

QUAN-LÝ

14 bán nhật trình
AN-HA

Trọn năm.....5400
Sáu tháng.....3 00

Giá bán riêng nhật
trình L'APPEL

Trọn năm.....6400
Sáu tháng.....4 00

Giá bán chung hai bên
Trọn năm.....10400
Sáu tháng.....8 00

AN-HA-BAO

MỖI TUẦN XUẤT BẢ NGÀY THỨ NĂM
EDITION EN QUOCQU DE L'APPEL

Organe d'Informations Agricole Commerciales et Industrielles

NHA BÁO Ở TẠI ĐƯỜNG—Elevard Delanoue—Cantho

Directeur Politique: TRAN-DAC-FGH.A

PHẠM-KY-XUONG
CHỦ-BỐ

Và việc mua bán hay là
mua nhật-trình hay là gở
bài đăng báo xin để thơ
cho M. ĐỒ-VAN-Y quản-lý

Lúc mua báo xin các
ngài chiếu cố, gởi số tiền
luôn, bốn-quán lấy làm
thăm cảm.

QUAN THÔNG-ĐỐC NAM-KỲ Viếng tỉnh Cantho

Theo tin đăng trong kỳ báo trước, ngày 17 Juillet này Quan quyền Thông-đốc xứ Nam-kỳ là ông Le Fol có đến viếng tỉnh Cantho. Ngày ấy các công-thự, các neo-dàng và các phò-xá đều có treo cờ, cả Châu-thành dọn-dẹp sạch-sẽ, cờ tam-sắc phát-phơ xem thật là vui vẻ trong cuộc hoang-nghinh quan Thông-Đốc.

Lúc 8 giờ sớm mai, xe hơi quan Thông-Đốc chạy đến Cantho thì có quan Chủ-tỉnh, quan Phó-bò, quan Kỳ-lục, các quan Chủ-quận, các vị Chánh phó tổng, Ban-biện, Hội-dống, các Ban-trưởng khách-trú và các hương-chức làng đứng chờ sẵn nơi cầu Bạc (bên đò Caivón—Cantho) tiếp chào quan Thông-Đốc.

Xe tới đình quan Chủ-tỉnh thì có các quan Langsa đến ra chào ngài. Đám đạo giầy lặc, quan Thông-Đốc lên xe cùng quan Chủ-tỉnh đi viếng các sở, như là: Tòa-bò, sở bách-phần kêu là sở hàng-khoảng, Tòa-án, Đường-dương và Học-dương, v.v... Khi viếng xong các sở, quan Thông-Đốc đến nhà công-sở làng Tân-an (Châu-thành) là 11 giờ, được cho viên quan, quý chức, Annam yết kiến ngài. Xe hơi vừa ngừng bánh, quan Thông-Đốc và quan Chủ-tỉnh bước xuống thì có các quan chủ-quận, tổng làng hầu tiếp rước, tiếng pháo hoang-nghinh dõng lên, nhạc tây thối bản "Marseillaise" chào mừng, hai vị Thượng-quan đỡ nón chào lại.—Chứng nhạc Fanfare giết tiếng, quan Thông-Đốc vào công-sở, quan Chủ-tỉnh Beneyton bên trình diện các quan Chủ-quận, các ông Tri-huyện hàm, các vị cai-phó tổng, Ban-biện, Hội-dống và hương-chức làng cùng Ban-trưởng khách-trú cho quan Thông-đốc biết. Lễ trình diện xong, thì quan Phủ Chủ-quận Châu-thành là ông Trương-van-Nga đứng ra trước mặt quan Thông-Đốc đọc một bài (Pháp-văn) để chúc mừng quan Thông-Đốc đến viếng tỉnh Cantho ngày hôm nay. Đại ý xin tỏ cho quan Thông-Đốc biết rằng: dân chúng tỉnh Cantho thấy đều được lạc nghiệp an cư, rất thành tâm hoang-lạc mà tiếp-nghinh ngài. Chúng dân cứ giữ cho niềm trung-thành và cầu chúc cho Mẫu-quốc được thái-bình thanh-vượng luôn luôn, dân chúng cũng hết lòng phụ-trợ Mẫu-quốc trong lúc nào Mẫu-quốc cần mượn dền. Chẳng những lúc Âu-

châu-dại chiến-mà-thời; như mới rồi đây tăng-trợ giá-tiền (relèvement du franc) thì dân cư tỉnh này đóng-tâm giúp-sức được thắng-sở luôn luôn như mây-kỳ-quạt-trải trước-vẫy. Quan Phủ cũng có xin cùng nhà-nước mở lòng an-huệ mà hi-xả cho học-trò bỏ trường lúc nọ, vào học-lại—Quan Thông-Đốc tiếp trả lời cảm-ơn quan Phủ và các viên quan quý chức tế-tự hôm nay rất đông-đào mà tiếp-rước ngài thật là trọng-hậu. Ngài lấy làm khen ngợi cái lòng trung-nghĩa của dân cư Cantho đối-dãi cùng Chánh-phủ từ bao giờ đến bây giờ cứ giữ một mực phục-túng chẳng chút gì sai. Ngài lấy làm vui mừng được đến viếng tỉnh này, thấy được mùa màng-thành-mậu. Như là về khoản học-trò, quan Thông-Đốc nói tường-tất lắm. Ngài nói rằng: Chánh-phủ cùng rõ biết việc học-trò làm-lớn-xộn và bỏ trường đó là một việc vô-cần chẳng ăn-chịu vào đầu-cả—Chánh-phủ cũng sẵn lòng ăn-xả cho chúng nó, kỳ nhập trường tới đây sẽ cho chúng nó vào học-lại, và lại việc này, ngài cũng đã có tỏ cho dân chúng biết, lúc ngài đi vắng dân ở tỉnh Rachgiá, Bảclieu, v.v... Chánh-phủ sẽ đuổi học những tên nào có tánh-biêng-nhác, hay sanh sự làm-quấy trong trường. Chánh-phủ làm như thế thì rất hữu-ích cho các học-trò kia, được yên-ôn mà trau-dồi dền sách.

Vậy kể từ đây: cha mẹ học-trò (những trò bị đuổi về việc làm-grève lúc nọ) hãy vào đơn xin cho con mình vào học-lại, kẻ dục-vực nào (bị ai đuổi học) mà bỏ trường—được Chánh-phủ xem xét đuổi những đứa sanh sự ấy mà thôi. Còn bao nhiêu sẽ được ăn-xả. Còn về tiền học-phí, theo thể-lệ, thì nhà-nước phải đối—nhưng mà đối những nhà nào có thể trả được, còn những nhà nghèo, nhà nước cũng thi ăn mà bỏ qua cho.—Đoạn ngài nói qua Hội-Canh-nông tương-tê và Ngân-hàng trong tỉnh Cantho, thì ngài có lòng tặng-khen Hội-trưởng, là ông Võ-hiền-Đề điều-dinh được sôt-sắng; nếu chỉ hội mới được thanh-nạn, và ngày thêm đó-sợ như vậy.

Kể đó thỉnh ngài và các quan dùng một ly Champagne rồi ông Võ-hiền-Đề mời quan Thông-Đốc đến xem phòng-văn của hội và của hội Khuyển-Học hiện thời đang tạm-trí nơi tầng-lầu của nhà công-sở Tân-an. Xem xong: Quan

Văn-yên

Nhà

Ngồi nghĩ càng tin nỗi nhớ ai!
Nhớ ai lòng nhớ ngân-ngơ hoài!
Nhờ khi khoảng ng cặm tay hồi
Nhờ lúc đêm thu, mĩn miệng cười
Nhờ chen kim-bạc nh rượu rót
Nhờ câu bạch-tuỵ vận thơ bài
Nhờ sao đi đứng ra ra nhớ
Đêm có năm canh nhớ đến mười.

Hy-Tổn

Hoài Việ-Chi Cantho

Từ thuở vương-rạng cái nọ tình
Lời thề đó kết d dây tình
Canh tràng nhớ (n buồn cho phận
Ngày lung trọng (lủi lấy mình
Vàng-vàng bên ta câu hát-thệ
Mơ màng trước mặt chữ sơn-minh
Viên-Chi chẳng bi hay chẳng nhớ?
Thiếp nguyện cùng chàng ven tiết-trình

Đoàn-Nương

Ngũ-Tung-Châu-Lũ-Quán.

Xem bực sáo hôm

Hàn-mặc này ai đã mấy thu?
Giang-san để lại cảnh mù mù.
Núi treo trên vách trời nghiêng-ngửa,
Trăng mọc trong tranh đất tối hà.
Cây cỏ hết trông sương nhiễm nhụy
Châu-chiến nào thấu gió công-phu!
Xét tay này về màu nắng dạn,
E nỗi tang-tàn cuộc bể dda!

Long-xuyến: NGUYỄN-THANH-ÚC

Tình ái hữu

Xét kỹ ra thời cũng tự nhiên
Xưa nay thính khi vân tương truyền
Thương yêu cho rõ tình đồng chủng
Giúp đỡ nhau là nghĩa thiếu niên
Bạn tha càng đông càng có thể
Anh em vì nghĩa, há vì tiền!
Cùng chung một bọc bả mười triệu
Cái mối thâm tình phải kết liền.

Huy-Cường

Vịnh Công-chùa Phi-Long

Đứng khèn Công-chùa nước Tây-Liên
Vàng-gành non sông một danh liễn
Thề báo nghĩa đồng-thần chẳng quên
Mong dền ơn nước dạ nào quên
Tấc lòng có-quốc châu-lai-làng
Muốn đem quê người giữ hắc-hiêu
T hành bại kẻ chỉ thân liên-yếu
Ngân thu danh tiết mảnh gương treo.

KINH-THANH

Thông-Đốc đến dinh quan Chủ-tỉnh mà dùng tiệc trưa rồi ngài lên xe trở về Sài-gòn nội ngày đó.

Tôi xin nhắc lại một lần nữa cho cha mẹ học-trò nghe về việc học-trò bỏ trường ở Sài-gòn, Mỹ-thio và Cantho, theo lời ăn-huệ của quan Thông-Đốc Le Fol đã hạ cò hi-xả (nói ở đoạn trên đây) cho học-trò trở vào học-lại, ngoại trừ mấy tên làm biêng học, tánh-bệnh-xấu-xa, hay sanh sự rầy-rà với chúng bạn thì bị đuổi luôn—cha mẹ học-trò phải gởi đơn cho sớm, được quan trên xem xét cho kịp trước ngày nhập học (15 Septembre) Chứng-trụ trường tới đây nhà-nước sẽ cho học-lại. Nhớ lấy mà gởi đơn cho mau mau.

T. T.

Oan gia nghi giải, bất nghi kết

Ấy là một câu thăm-trăm của bực thanh-liễn truyền bá, vì ai ai cũng phải một khi làm lồi, hết cơn hết hỏa rồi đến hồi hồi hận, ấy lẽ cố-nhiên, đến cơn nguôi-nguôi rồi thì ta phải suy-cung-xét-cung, kinh mà chỉ, chớ không cũng mà chỉ, khôn-đại, sang-hèn thì ai cũng một thì sống chết, ba-vạn sáu ngàn ngày là đều vọng-ước, chớ có mấy ai bước đến ngày cùn, vậy thì trong muôn việc ta nên thương lấy ta, và ta cũng nên trọng lấy ta, vì nếu ta hiền-kẻ-ấy, thì biết bao giờ cho kẻ-ấy thân ta, mà nếu ta có khinh-thị kẻ-ấy, kẻ-ấy, thì biết sao kẻ-ấy trọng ta, trên cõi trần hoàn này ai cũng hình-hai-gan-óc, ai cũng trần-truân khi mới lọt lòng, lớn lên ai khôn cũng nhờ học, ai giàu cũng nhờ mạng số, quý hèn suy-kém cũng chẳng qua một chữ thời, thế thì theo lời siêng-luận của kỳ giá trên kia tưởng cũng không đến nỗi báo-hại-cho-nhơn-quần-xã-hội, và liền đây kỳ giá xin thuật một cái cổ tích cho nhập với đề, nguyên ở về huyện Tân-Xuyên có hai người tên Đại-Lượng, với Hữu-Tình cùng thì coi cúc, hai người kết bạn với nhau tuy là không sánh với vườn đào-thuở nọ, cho không khi rời nhau một bước Lượng lớn hơn Tình hai tuổi, từ ngày kết bạn thì Tình đi đến xứ xa đường có khai-thường-lập-nghiệp, hai anh em gặp hội vắn dài, buồn một lời mười chẳng bao lâu trở nên nhà lư-bôn, người anh mới tỉnh với em rằng: anh em ta đi xứ xa làm ăn khổ, nhưng nhớ đến mồ-mả thân-sinh thì không vui-tất-đá, chỉ bằng nghèo-xu-ta hơn là giàu ở xứ người, vậy thì anh nhứt định trở lại quê nhà. Khi anh em đề-huê-nghị-thai đi đường năm ngày, đường còn chừng một ngày nữa thì tới nơi, song đi gặp nhâm-miêu hạ-nên trời nắng nân qua, đến một cái miếu Thần-hoàng thì anh em mới vào đưc nắng dưới cội cây đa, bỗng chốc người anh trong lòng bấn-loạn, nổi trận lôi-dinh, xem lên Tình như kẻ thù chẳng chừa đối-trời, thế nào cũng phải giết cho đặng, nên mới nói thiệt với em, này em không biết tại sao mà anh em ta đến đây còn chẳng bao xa mà anh em ta đến rồi anh em ta đồng-hưởng sự thanh-nhân cho phi công-cực-nhọc, mà khuyên cho lòng dạ anh như đung-như-đối, bây giờ đầu cho vàng muốn x qua cùng xem thường, muốn là an-yun-ông-huệ em cho đặng thì mới tha-đam lòng, người em nghe vậy thì chẳng chút ngại-ngủn, thông-tha nói: anh em ta thương nhau như ruột-nay, mà khiến cho lòng dạ anh như vậy, th, em cũng cảm-tam-thọ-tả cho anh đặng, oai-kỳ-sơ-nguyên: Lượng hỏi: vậy em có em có doi knut gì không? nói cho quia viết keo để nưc em thanh con mư-net dơi lại nghiệp.

Lm nói: tôi chỉ khát nước lắm, anh em em nào cho có nước em uống thì nay. Thời dề qua đi đến xóm trước kia, nhưng qua sự em kiếm đường-tàu-thoát.—Nên anh có lòng nghĩ ngại như vậy thì anh hãy lấy tay trái em vào gốc cây này.—Ai thế thì đặng, người anh trời trong mới đi xin nước, đang

Tri-Trung-Hòa Đội-Dược-Phòng Cantho

TAM SẮC BỒ HOÀN trị các chứng hư nhược, đờn-ông, đờn-bà, con nít đều dùng được cả, đờn-bà không có con, uống lâu sẽ có con, v.v. mỗi ve.....1\$ 50
CƠ MỤI ĐIỀU KINH BẠCH ĐAI HOÀN trị chứng đờn-bà đàng kinh nguyệt không đều, huyết bạc; mỗi ve.....1\$ 00
BỒ PHẾ THÁNH ĐƯỢC THỦY TRỊ chứng ho và hư huyết, mỗi ve.....0\$ 40
HÓA ĐAM CUI KHẮT TĂNG TRỊ chứng ho lao, ho gió, mỗi bao.....0,10
NGŨ LÂM BẠCH TRƯỚC HOÀN TRỊ chứng xích-trước, bạch-trước, huyết trước, lâm trước, mỗi ve.....0,40
O KẾ BẠCH PHỤNG HOÀN TRỊ chứng hư thai, tiểu sắng, kinh nguyệt bất-đều.....1 hộp 2 hoàn.....0,60
1 hộp 4 hoàn.....1,20
ĐƯỜNG HUỆT BỒ TỰN TẮP TRỊ chứng thân-thể suy nhược, bổ đường nguyên khí, mỗi ve.....0,50
TIÊU NHỊ TIÊU TRỆ LỘ TRỊ chứng cam tích con nít ăn uống không tiêu mỗi ve.....0,50
BÁC BƯU NHẪN ĐƯỢC TRỊ bệh con mất hai lăm, mỗi ve.....0,50
THANH TANG BỔ TẢ HOÀN THUỐC BỔ TẢ mỗi ve.....0,10
LẬP CHI TĂNG TƯỚNG MỖI CHI...0,10
TIÊU NHỊ CAM-TIÊU TĂNG THUỐC SẮNG LẠI MỖI CHI.....0,10
NHƠN SÂM BẢO SIÊNG MỖI CHI...0,30
HỒNG BẠCH LỢI CƯỜNG MỖI CHI...0,30
TRÍ-TRUNG-HÒA
Tiệm thuốc bắc, tại đường cầu tàu lục-tỉnh số tại 32 CÁN-THO

này bằng đầu có một vị thần xuất hiện nơi với Tình rằng: kiếp trước nhà người giết nó cũng tại chốn này, nên ngày nay nó ngồi nhăm trêu dồng xương của nó thì không thể nó người đặng; vậy ta cho người hay cho người khỏi học lòng thần oán. Tình nghe vậy trong lòng lại càng hân-hái quyền-sinh đặng đến tới mình, khi tên Lượng trở lại đưa nước cho Tình uống thì chẳng khác nào uống đặng ngọc-tầu, tên Lượng xem thấy lấy làm lạ mới hỏi, này qua chẳng phải vì cam-tiền muốn đoạt lấy một mình, nhưng mà qua phải giết cho đặng em đây cùng lại gì đâu khiến nên, chớ qua cùng đau lòng lắm, nhưng sao qua xem sắc diện của em tươi-tắn như thường vậy em? Thì anh ngày nay là ngày cui-cung của em, đầu cho em buồn lo thế nào cũng không khỏi tay anh tận sát, vì kiếp trước tôi lỡ giết anh, bởi xưa vậy, thì nay phải trả, tưởng cũng không oan-ức gì! nếu anh chẳng tu với em, anh đạo chỗ này thì ro, tên Lượng đảo thấy hai cốt mới từ lòng trước, nhưng mà tên Lượng bèn nghĩ: nếu bây giờ mình giết nó đặng rồi, vì từ phía không người lại vàng-sông e nói sau này nó sẽ giết lại mình thì biết bao giờ cho rồi oan-trái; thôi thì chớ chấp-làm-chi-chuyện cũ. Anh em mới đề-huê ra về, từ đó anh em lại càng thương yêu khắn-khích, kính-dinh sự nghiệp, cời vợ sanh con, một nhà đầm-âm, thế mới gọi rằng: oan-gia-nghi-giải-bất-nghi-kết...đó.

A. Đ. G.

Háo hiệp sắc cảm

Tiếp động tin mừng cho bay rằng: Mr. Phạm-dũng Đe cai quản sở canh nông sản duyên cùng có Ngọc-Bành là ai nữ của Ông Trần-dắc-Danh cựu nghị-viên địa hạt; nên chỉ ngày 6 Juillet tại nhà Mr. Đe chương đờu trong nhà rợ rờ, thân bằng quyến thuộc tụ hội rất đông, khi dùng rượu khai vị rồi kể ngời liếc, đang tra, họ gái, ăn uống, rồi cười em à, ngoài khách quan vui dạ dùng ngon, cén lừng rượu sâm-banh (trọng thần bằng) dùng đây, ông thì chúc loan phụng hóa mình, người chúc bà niên tũe trẻ, có người lại cầu cho sanh con đẻ cháu, ời thôi! không biết bao nhiêu là lời cầu kiết, trời cũng khuya nên lữn lữn trở gót, qua chiều ngày 7 Juillet tại nhà hàng N. S. bàn hội thể thao Socrăng-Sport có thiếc lập một tiệc rượu mừng, bàn hội tề tựu đủ mặt, kể hai vợ chồng Mr. Đe vừa đến, khi ly nổi bực Sâm-banh thì M. Lý Hội-trưởng thay cho bàn hội đề lời cầu chúc rằng hôm nay chẳng chỉ làm cho bàn hội mừng; hơn là thấy Mr. Đe kỷ-sự của hôn đội có đôi bạn, vậy xin Mr. Đe nưng cúp sâm-banh này dâng cho bàn hội tề tựu thần ai và chúc cho Mr. Đe: Mừng Phạm-Trần rầy một cửa, đã xừng người sửa tráp nưng khăn, Mr. Hò phó hời-trưởng tiếp: Trai tài gái sắc đẹp duyên cời rợ, giết lời về tay như pháo nổ, Mr. Đe xin đáp, trước hết hai vợ chồng tôi lấy làm cảm tạ tấm lòng hảo ai trong bàn hội qui hữu hoang cổ đến tới mà làm cho hai vợ chồng tôi đứng rõ ràng, nếu nói ra những e cho là quá lời; chứ kỳ thật hiện đây đầu cho có ngân vàng cùn tay cũng không hơn ly rượu này, tôi lấy làm hoang tâm hi dạ, nên không biết lấy lời chi đáp cho xứng đáng mà tạ, tôi chỉ đo theo tấm lòng thành thật, trước kia hai vợ chồng tôi lấy làm thẹn sấm cái bảo tâm của quý vị ngọc hữu, sau này mình tôi xin cùng bạn hội dùng cụng ly rượu mừng của qui hữu đây, dâng cho tôi chức lớn lên rằng: Hội Socrăng-Sport miêng viêng. — Vô tay nghe rần; kể đó Mr. Kim-di-Vàng thung dung nói: tuy hôm nay là đêm mừng tân hôn của Mr. Phạm-Dũng nhưng nhớ lại thì tôi cũng có ân chịu với Mr. Đe nên chỉ cái tình của tôi đối với M. Đe cả ý chan chứa lắm, đề vừa ra nhưng ngó lại lý đã cạn rồi, vậy xin bàn hội dặt rồi thêm thì tôi mới tận tình tổng kết. Bấy lâu chẳng phải một tôi, tưởng các ông cũng đang nghe rần; đi từng chánh xứ xa, phải cười cho dạng vợ giàu, mà nay nghe lại rõ ràng bạn tôi cười dạng một người vợ chen nghèo thế, mới thoát nghe thì ai cũng lấy làm lạ, vì sao bạn tôi lại nghịch với thế tình, mà nếu bạn tôi nghịch chừng nào thì lòng dạ tôi càng khoan khoái chừng này, vì trước ngày bạn tôi lo đời bạn với đời, thì tôi cũng có lời than thì, nay bạn tôi bạn là một bực nam nhi, chứ vì dám mây nổi, nửa rồi đi chỉ khỏi nghe dạng cái giọng “có le” lấy nó dưng lấy tiếng thỉm thông, thỉm kỳ, chứ nhờ nó dưng lớn, dưng nhỏ, cũng mạnh quần tằm áo gì sao? thứ cái quần áo thép mà lại không biết thán! (thế có nghe không?) Ới nếu gặp dạng cái tình cảnh như vậy thì còn chi là tinh thần của một đấng tu mi?

Vậy nay bàn-hội mừng cho bạn chọn dạng một người nội-trợ hiền đức, cón riêng lấy phẩm tôi, thì tôi cũng mừng cho tôi, gặp dạng một người bạn đồng chí do bạn, Tiền đây tôi cũng thấy lay như danh gái như nghèo kinh mền đến cái lòng đức thán. Trong vô tay nghe lớp lớp, ngoài pháo đốt bực bực. Bối kể bát tay giả từ nhau lại gót.

K. D. G. (lat cào.)

Tau Fontainebleau

bí chấy

Chiếc tàu Fontainebleau ở Đại-Pháp chạy qua Đông Pháp, ngày 13

Juliet này vừa đến Djibouti, chẳng rõ tại sao bị phát hỏa cháy rất dữ. Mạch-lô và voi rợng tiếp chứa hân-hội mà chưa không xê; nhưng thơ từ ở Pháp-quốc gửi qua bên này đến bị cháy tiêu, ngoại trừ được 14 bao đồ “Valent” “déclaire” khỏi cháy.

Chiếc Fontainebleau hiện nay còn đậu tại Djibouti được tu bổ lại.

QUAN Toàn-quyền Varenne viêng Nam-vian

Ngày 10 Juillet 1926, Quan Tổng-Thống Toàn-quyền Đại-Thần chủ-tể cỏi Đông-Pháp là ông Alexandre Varenne đi viêng Cao-Man quốc. Quan Thống-sứ bảo-hộ Cao-Man là ông Baudoin có trần thuyết cuộc tiếp nghinh quan Toàn-quyền rất long trọng tại Pnom-Phenh (Nam-Vian) có Đức vua Cao-man Sisovath sẽ ngự giá đến nơi được tiếp chào mừng quan Toàn-quyền. Ông Varenne sẽ đi viêng các sở ở Nam-Vian và sẽ vào viêng đền-dải của vua Sisovath.

Luôn dịp Quan Toàn-quyền sẽ lên viêng cảnh Đế-Thiên Đế-Thích (Ruines d'Angkor) Khi xong cuộc viêng Cao-Man quốc rồi, quan Toàn-quyền trở lại Saigon qua ngày 4 Août sẽ đến viêng tỉnh Cánh-thơ (kinh-đô Hậu-giống xứ Nam-kỳ).

Vinh hải cang lệ

Tiếp động thiệp chữ hồng của M. Phan-quang-Buy diên-chủ ở Cánh-khê (Cánh-thơ) mời trong 2 ngày 15, 16 tháng sáu Annam đến chung vui với người một ly rượu mừng, ấy là ngày định thành-gia thỉt cho em của người là M. Phan-quang-Hầu.

Vậy xin đề đôi lời cảm tạ M. Huy có lòng chiếu cố và cầu chúc cho vợ chồng mới loan phụng hóa mình, trăm năm tũc trẻ.

Vô-ngọc-An

Bạo-Chích viêng Xiêm-vương

Mới rồi đây, có diên tin từ ở Xiêm-La gửi qua cho hay rằng: Vua Xiêm bị hại tên Đạo-Chích thừa lúc canh khuya lên vào đền trộm bửu vật hết bộn.

Xưa ở Trung-quốc lúc loạn nhà Tùy thì có Trinh-giáo-Kim với Vua-tuân-Đại dẫm cả gan cướp vàng của vua. Nay ở Xiêm-La thế khi hai tên Đạo-Chích này cũng bằng gan của Giáo-Kim và Tuân-Đại, nên mới dẫm ăn trộm đến của vua như vậy chứ.

Phi-trung-Vương.1

Thời sự

Cánh-thơ

THỢ MAY ĐÀN THỢ MAY

Ngày 10 Juillet tại châu thành Cánh-thơ có xảy ra một vụ 2 chị thợ may đánh nhau cũng về việc chị này nghĩ cho chị kia nói hành nói tới mình, nên mớ lời thà vi, buong tiếng ột tiếng tiêu—chị kia chẳng nhủn thua, bèn trả lại giọng gờng giọng khế—bởi ột với tiêu mà gờp gờng với khế thì tự nhiên khác hẳn; xấp lại cay chua một hời tung búng cả xôm, bị-bị kể lại, tệt, ào rạch..., mà khế—q...còn. Cậu bếp gát đường chẳng lẽ để cho 2 chị đấu vô la ó om sòm như thế, bèn ập vào cang ra rồi mới 2 chị về hót lảnh đồ về may. Nghe đâu 2 chị kêu nại rằng: đồ bốt ít lắm, xin đến lảnh đồ Tòa may cho nhiều mới có lợi khế.

Đồng-nghiep cùng nhau nở dạ nào Giận hơn thì nói đánh nhau sao?

Hơn thua bạn dục ông chát đặng... Lát ập thót trên thớt dưới nhào,1

Bùn-sua-luô

BON RƯỚC MỐI XE HƠI AU DA NIAU

Ngày 17 Juillet lúc 6 giờ rưỡi sớm mai có xảy ra một vụ đánh lộn đó máu tại đường sau đi Cánh-thơ gần nhà-thương Cánh-thơ, nguyên có có lẽ cũng về sự dánh mối xe hơi với nhau mà sanh ra thù hận rồi đánh nhau. Một đảng thì tên Cho và tên Xe ở hàng xe M. Trần-dắt-Nghĩa, còn một

đảng thì tên Anh và tên Liễu đi xe của chúng nó đưa bộ hành.

Thường khi những chauffeurs xe hơi mà gợc củ đánh nhau thì việc chiến-dấu chỉ bừa bãi thôi, chẳng dáo thì bu-lun, hoặc đá, gạch, cây, thường để mông lưng bình-khí; chờ tì khi đã thôi, đánh, đá, lòi-thôi dáo. Bởi lẽ nên cuộc chiến-dấu nhau đây, khi đang giao chiến nhau thì có đồng ngồi lay chạy đến xem; xang qua xối l, mới được vài hiệp, kể linh tuôn tồ bắt thì đã thấy tên Cho và tên Xe 1 vọt trên đầu mán chấy dầm-dề; còn tên Thanh thì xé rách chũt tì mà nói.

Ông Cò lấy á-kết và bảo tên Cho và tên Xe vô nhà-thương bó thuốc. Nghe-lâu vụ này sẽ giải qua Tòa phân xử.

THÔNG-ĐĂNG

MỘT ĐAM NAY PHẢI TÔN NGHE HÔN 1

Thường thấy bọn “Đê xôm” thừa những cuộc lễ ời, nơi rạp hát cũng là mỗi buổi chợ lòng thì có bọn này chen-lấn vào dể có dể mà kể vai cò về mấy chị mấy cò. Như lúc đứng cở đèn thấy bọn này nó làm nhiều việc mất cách lịch sự quá.

Như đêm 13 Juillet độ 12 giờ có một cậu công-tử tên B... ở Cánh-muôn đi xem lễ lại có gặp một ả dưng nói chuyện nơi đường kính-lập, nhằm lúc hát bông vãng, nên người ta đi coi về rần rồ mà cậu ta không tránh cứ dưng giữa đường nói hời cười cười với ả nọ, lại còn cạp bắt đưa tình với mấy người đi coi hát về là khác. Rồi đầu cho cậu, vì cậu thấy vợ M. H. ở Cánh-thơ đi coi hát bông với chồng về, song M. H...mắc đi sau, khi vợ M. H. đi ngang qua gần tên Q... thì tên này làm theo mừng củ thỏ tay mà chạm vào mình củ nời. M. H... ở sau thấy trái, nên lướt đến thường cho dể-xôm ta một dấm trên lưng rất mạnh. Nôm bị một dấm quá nặng, song cũng biết lời củi xuống xách dới giếp chạy mớ. Nhờ nghề bị một dấm này phải tôn tới già đã.

GÀ MÀ ĐÀ GÀ MÀ

Ngày 17 Juillet lúc 7 giờ sớm mai, thị Hai ở rạch Rau-Ram đi cùng em nó ra chợ Cairrang mua đồ. Dọc dưng lúc gần tới chợ lại gặp một tốp ba nàng là thị Ba, thị Nhông và thị Út. Thị Ba là khi có tiền cừu gợ với thị Hai sao đó, nên khi gặp thị Hai, thì thị Ba vọt miệng chào một cách gờn gàn mà rất thô-tục rằng: con, đi ch... d...đi đâu vậy? Thị Hai nội giận trả lời: mày đi ch...d...chờ ai...thai dưng bèn ca bản lưu-thủy tẩu-mã rồi sang qua bản Khổng-minh tọa lâu, kể dưng miếng Đậu-tiên-Đông đánh với Phàn-lê-Huê lại có Trần-kim-Định và Tiếc-kim-Liêng tiếp chiến nữa. Thị Hai một mình đương cự cùng ba thị kia, chẳng khác nào Phàn-lê-Huê trước xưa đánh cùng ba nàng nọ—Ba thị nọ quyết cời cái q... thị Hai, nhưng mà thị Hai đã hiểu ý trước, nên một tay thị ngầu dờ, một tay thị nủ chặc cứng cái q... còn miệng thì la làng in ời. Cũng may: người ta mau chạy đến tiếp cứu cang ra, rồi thông tin cho cha mẹ thị Hai đến nơi xin bắt ba thị kia giải ra ừng. Hường quần Tanan tra hỏi chúng củ của hai đảng rồi. Xé bả thị nọ, một thị phải chịu tiền thang thuốc cho thị Hai một dưng

MỖI NGÀY
lại uống
MỘT VIÊN THUỐC NƯỚC
CỦA ĐỒNG

Lươn-y DEHAUT

uống thuốc khi dưng cơn,
thì CHẮC ĐANG KHỎE MẠNH LƯỜN
và ngày-giờ các chứng bệnh nguy-hiểm sẽ
tự huyêt bỏ hay là á không điều mà uoà rợ.
Thuốc lươn-y DEHAUT trị các chứng bệnh
NƯỚC ĐÀU, AN HỒNG TIẾC,
HÀNG SAO, CHÓNG MẮT,
KHÓ THỦ THỜI.
MÀ TÀI, NHÀ ANH LƯƠNG-Y
DEHAUT, 47, Pough, St-Denis
Paris cũng chấp trong mấy
năm trước.

bạc và phạt và 0,40 cho làng. Cả ba là route Provinciale N° 30 dequís An-Thuán jusqu'à An-nhon.

Ty-Tuvin

PROVINCE DE BENTRE Avis d'Adjudication

Lieu, date et heure de l'adjudication:
Bureau de l'Inspection de Bentre, le 30
Juillet 1926, à neuf heures.

Objet: Fourniture de 2.000m3, de
matériaux nécessaires à l'empiement de

Importance approximative: 8.800.000
Cautionnement provisoire: 150.000
Cautionnement définitif: 3.000.000
Bureau où le cahier des charges (ty-po et le modèle de soumission peuvent être consultés:
Bureaux de l'Inspection de Bentre,
Bureau de Subdivision de Bentre et
4e Bureau du Gouvernement de la Co-chinchine à Saigon.

CANTHO-NAMVANG (PnomPenh)

Hàng xe hơi TRẦN-ĐẮT-NGHĨA Cánh-thơ-Ville (Cochinchine)

Dưa hành khách từ Namvang—Takeo—Chăudoc—Longxuyen—Cánh-thơ— (Tới Cánh-thơ có xe đi Sóc-trăng—Bà-liêu và Longmỹ) Xe của Hàng đều có bảo-kê, và sơn màu xanh, có chạy một sợi chỉ màu vàng và có hình Mặt-trăng, xin Hành-Khách lưu ý.

KINH,

Kính cùng quý-khách dặng tường:

Kể từ ngày 1re Juillet 1926 Bón-Hàng dưng thêm bốn cái xe Autocars dặng đưa Hành-Khách lên xuống; mỗi ngày 2 cái chạy lên Namvang, 2 cái xuống Cánh-thơ.

Namvang—Takeo—Chăudoc—Longxuyen—Cánh-thơ—Sóc-trăng—Bà-liêu—Longmỹ (Rạch-giá).

Giờ xe chạy định như sau này:

Mỗi ngày tại Namvang khởi sự chạy 5 giờ sáng, tới Cánh-thơ 2 giờ chiều kiệp xe đi Sóc-trăng—Bà-liêu và Longmỹ.

Mỗi ngày tại Cánh-thơ khởi sự chạy 5 giờ sáng, tới Namvang 2 giờ chiều.

Hành-Khách ở Sóc-trăng—Bà-liêu—Longmỹ—Vinhlong muốn đi Namvang thì phải lên Cánh-thơ nghỉ một đêm, sáng đi Namvang thì tiện lắm, vì mỗi ngày đều có xe của Bón-Hàng chạy luôn luôn và dưng giờ, vì không có trạm đầu lâu hết.

Xe củ dưng đầu cùng dưng giờ vì Bón-Hàng lo tu bổ từ tề làm. Mấy người giúp việc trên xe tiếp rước hành-khách từ tề luôn luôn. Xin quý-khách sáng lòng giúp Bón-Hàng cho mau tàn phát, rất cảm ơn.

Nay kính

HÀNG XE TRẦN-ĐẮT-NGHĨA, CẢNH-THƠ.

HÀNG XE HUỖN-MINH THÔNG, PNM-PENH

LỜI RAO

Đèn điện

Nước đá

Kính lời cho quý vị dặng tường:

Tại hàng tôi có sấm này đèn điện thấp từ 50 ngọn tới 100 ngọn đèn; mỗi ngọn sáng 50 bougies, dể cho mướn. AF muốn mướn đi xa hay gần xin gởi thơ thường nghị. Khi hỏi giá xin nhớ nói đường bao xa, thông thường cách nào, và mướn mây đêm.

NƯỚC ĐÁ.

Tại hàng tôi có sấm một cái máy làm nước đá; Mỗi ngày làm được 1000 ki-lô; Có hai thứ: Thứ lớn cân nặng 20 ki-lô, thứ nhỏ cân nặng 10 ki-lô.

Bán lẻ mỗi ki-lô 0,06—Bán sỉ 0,05 móg chục ki-lô. Nước đá trong, không có bọt và lâu tiêu. Cách làm thiết sạch sẽ vì có quan thấy thí nghiệm rồi. Ai muốn mua giờ nào, cũng được.

Xin quý vị chiều củ và giúp giúp tôi cho mau tàn phát, rất cảm ơn.

Nay kính

TRẦN-ĐẮT-NGHĨA, Cánh-thơ

LỜI RAO

Kính lời cùng quan khách dặng tường:

Tôi mới dọn một cái nhà ngủ dể tiện là: HOTEL TRẦN-ĐẮT (Nghĩa là khách (ân) môn bài 26, đường kính lớp Delanoue ở gần nhà hát bóng Casino, châu-thành Cánh-thơ. Có dọn mười sáu cái phòng sạch sẽ, khuôn khéo và dể dể làm. Trong mỗi cái phòng có dể chương điện dặng kêu bồi; tại nhà ngủ củ telephone số 16, tiện củ cho quan khách chuyện vãng với người quen củ xa; củ bực cơm tây. Dối thiết thà và củ lể nghi.

Vậy xin quan khách củ dịp ghé nghỉ, một chuyến thí biết, chứ tôi không dám bảo chổn nhiều lời.

Nay kính,

HOTEL TRẦN-ĐẮT, Cánh-thơ-Ville

Fondée en 1918

THUẬN-THANH

BOTTIER-CHAPELIER

7, Rue des Capucines - Hanoi

Kính cũ, Qui-vi, đồng hồ, tiệm lặt, đồng hồ giây, tay, và làm sơn, nhiều kiểu đẹp, giá rẻ, xin chờ lặt chiều cổ. Bán s, giá thực rẻ.

Chợ-lặt NGUYEN-TIEN-HAM, kính mời
CATALOGUE FRANCO SUR DEMANDE

Sách mới lại

Kim-Vân (Kiểu giải) 0.40
Núi độ Mai 0.40
Già phố 0.40
Mở hàng nhà trẻ 0.10
Về Saigon 0.10
Về mây bay 0.10
Cung oanh 0.10
Kim-Vân Kiều, Cung Oanh, Kim-Thạch
kỳ-duyệt là những sách rất có tiếng xưa nay, văn chương tuyệt vời, tình tứ thâm trầm, tác giả là những tay trứ danh trong văn giới nước ta. Những người ham đọc sách của mua mà xem ấy là những sách văn chương về đường văn chương vừa có lợi về đường đạo đức.

Al. muốn mua xin đi thư đến cho:
"AN-QUAN AN-QUAN CANTHO"

Cuộc đánh số Panama

Đóng trước 20 quang có phước trúng được

500000 quang

Al. muốn thử số may, không biết chừng mình được trở nên giàu có lớn là mình đánh số Panama, mình mua mandat đóng tiền 20 quang, sau 1 tháng đóng 30 quang, đóng xong 10 tháng thì biết số. Khi mình đóng 20 quang, Công-ty sẽ gửi cho mình một cái số để mình đóng tiền, được tới kỳ số mình đóng coi hợp may trúng mà lãnh tiền. Số Panama không trúng thì sau 10 năm cũng phải trúng từ 500.000 quang, 250.000—100.000—10.000—5.000—2.000—1.000—chợt hết là 400 quang.

Một năm xổ ra 4 kỳ: 15 Février, 15 Mai, 15 Août, 15 Novembre. Mỗi lần xổ rồi, công-ty sẽ gửi đến cho mình một cái bản để mình đóng số đã ra cho mình để số của mình.

Có thấy chứ trúng 200 triệu quang.

Al. muốn thử số may là n. giàu trong nháy mắt thì mua mandat 20 quang đóng cho BANQUE DE CREDIT COLONIAL, RUE PAPÈRE, MARSEILLE, (FRANCE), còn sau đó đóng 10 tháng mỗi tháng 30 quang nữa. Trời ngó lại có biết chừng đâu, nên làm thử làm!

GÂY MÔN

Thuốc SIROP de
DESCHIENS

cho hung tảo mụn mèn, kỳ là một vị thuốc của các tướng y trứ danh, cho hung tảo mụn mèn, kỳ là một vị thuốc của các tướng y trứ danh.

"Le Livre de la Terre"

Ấy là tên một quyển sách mới xuất bản tại An-Hà-An-quan CANTHO. Tác giả là ông Le Nestour đến địa ở Rachgia. Ông Le Nestour qua Nam kỳ ta tới 50 năm nay, trước làm quan sau đi sĩ qui điểu về lập nghiệp tại Hòn Tre, thuộc tỉnh Rachgia.

Trong sách này ông bàn về cách trồng cây, trồng bông lập vườn cách nuôi các loài súc vật, cách làm nhà cửa. Ông bàn đến vấn đề nào cũng rõ ràng làm thật là một người rất tường trãi, rất kinh-lịch. Đọc sách ông ai ai cũng có thể học thêm nhiều việc có ích, mà nhất là mấy nhà nông gia Annam ta lại càng nên đọc sách này.

Đất Nam-kỳ ta là đất phì nhiêu, thế mà ngoài việc làm ruộng thì ít ai biết trồng cây giống cây trái nào, hoặc nuôi giống súc vật nào mà thu hoạch lợi cho nhiều cũng như bên nước Pháp vậy. Ông Le Nestour tới năm mươi năm ở xứ này chỉ nhờ lập vườn, nuôi súc vật mà làm giàu to. Ta nên đọc sách ông cho biết cách thế ông lập nghiệp ra thế nào.

Sách này

Có trữ bán tại An-Hà-An-quan CANTHO

Trị nhứt mỗi và chứng đau lưng

Các chứng như mỗi người ta hay có là: đau lưng, nhức mỏi, nhức gân có mỗi xương móng, xương sống v.v. Các chứng này lại có thêm nhiều chứng khác như là: nhức đầu, đau xóc-bông, đau toàn, đều là bị nước-tiểu của mình không tinh-khiết; bởi 2 trái thận mình có bệnh mới sanh ra các chứng như vậy.

Vậy thì hãy dùng thứ thuốc hoàn thiện "PILULE FOSTER" uống vào sẽ được hết liền. Thuốc hoàn này uống chẳng có hại gì hết cả, nó làm cho máu của mình trở nên tốt, nước tiểu được trong trẻo, thì bộ phận mình được mạnh giỏi luôn.

PILULE FOSTER bán ở chỗ: Spécialité Foster 25 rue St. Ferdinand Paris 7e. Ở các nhà bán thuốc tây đều có trữ bán, hãy hỏi mà mua để dành uống từ bình đau lưng rồi thấy.

TENTEZ LA FORTUNE

ouvrez lui votre porte

Danh số Panama được làm giàu

Đóng 15 quang trước, có phước trúng được

500.000 quang

Mua mandat gửi trước 15 quang, sau gửi mỗi tháng 20 quang trong 15 tháng thì đủ. Khi Công-ty số Panama được 15 quang trước thì sẽ gửi cho mình một cái số để cho mình làm, chớ, được tới kỳ số mình đóng coi hợp may trúng mà lãnh tiền. Số Panama không trúng thì sau 10 năm cũng phải trúng từ 500.000 quang tới 1.000 còn nhỏ hơn hết là 400 quang.

Đây là một cuộc đánh số có lợi nhiều không biết chừng nào, đâu khi được trúng, cũng không mất tiền vốn của mình.

Có thấy chứ trúng 200 triệu quang. Một năm xổ ra 4 kỳ: 15 Février, 15 Mai, 15 Août, 15 Novembre. Mỗi lần xổ rồi, Công-ty sẽ gửi đến cho mình một cái bản để mình đóng số đã ra cho mình để số của mình.

Al. muốn thử số may, có khi gặp may trời nhố phước hie đến hãy mua mandat đi trước 15 quang cho nhà:

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère 8, Marseille (France) còn sau đó đóng 15 tháng, mỗi tháng 20 quang, thì mình được làm giàu rồi, chớ số của mình mà chờ ngày trúng lãnh tiền.

BISCUITS QUOC-NU

Bánh này là của thầy Annam ta làm ra, làm ngon, rất thơm tho, dễ ăn được, không kém gì bánh tây, mà giá rẻ hơn nhiều. Mỗi hộp chỉ có 0.35. Xin quý vị mua thử, thì biết bánh này làm thật là ngon. Mua bánh Quốc-Nu tức là giúp cho người đói, làm cho dân đói khổ được sống.

Có trữ bán tại

TRUNG-CHAU-LU-QUAN CANTHO

và AN-HA AN-QUAN CANTHO

Một tập lịch sử

Việt-Cổ-giá-trị của nước Chiêm-thành
(TIẾP THEO)

Ở nước ta lúc ấy đương phụ-thuộc nước Tàu, đến đời vua Đinh-liên Hoảng, là năm 368 mới dựng được một nước tự-lập, mà nước Lâm-áp đã trước ta 311 năm lập nên một nước tự-chủ, nghĩ thật hùng-vi thế! Chúng ta đều kính trọng sự Lâm-áp đã diệt-vong mà gọi là một giống người không có giá-trị gì trong lịch-sử được.

Từ-lúc Âu-liên đã lập nên nước Lâm-áp, nước Tàu cứ phải lo luôn, không cần thiếp gì đến được, mà nước Lâm-áp cũng chẳng phụ-thuộc với ai, chính một toại-kỳ hoàn-toàn tự-chủ, ghi vào lịch-sử, vinh diện biết chừng nào.

Từ-lúc Âu-liên trở về sau, trong khoảng 121 năm, Lâm-áp không có sự gì nổi lên, không có truyền, nói được mấy đời, sau nhà giồng đời Lê-lập, không ai nổi lên, nên người châu ngoài là Phạm-Hùng làm vua, lại truyền cho con là Phạm-Giật,

đến năm 338 là năm thứ hai niên hiệu Hàm-Khang nhà Tấn. Phạm-Giật chết, người trưởng là Phạm-Vân cướp ngôi làm vua.

Phạm-Vân nguyên là một đứa đầy tớ của một người tù-trưởng huyện Tây-Quỳ, quận Nhật-nam thường đi đánh dè trong khe, được hai con cá chép, liền bèn thành sát, bèn luyện làm con dao, lấy làm linh-sát, nên chú với thần rằng: nếu ta cầm dao này chém vào vách đá, mà đá vỡ tan, thì ta nên làm vua nước này. Chém vách đá quả đứt ra làm hai. Phạm-Vân khi ấy có lòng tự-phụ, đi đâu cũng cầm con dao ấy theo, thường đi buôn bán sang Tàu, đến thành Lạc-Dương xem thấy chế độ thượng-quốc, lấy làm hâm-mộ lắm, đến năm 314 là năm đầu niên-hiệu Kiến-Hưng nhà Tấn, mới đến Lâm-áp làm tôi cho Phạm-Giật, bày cho Phạm-Giật làm vua, thành quốc, bèn xa khí giới, Phạm-Giật tin yêu lắm, ban cho làm tướng.

Phạm-Vân đã được Vua tin dụng, bèn tìm cách đem pha làm cho con

cháu Phạm-Giật phá tội, mà Phạm-Giật không hề nghĩ đến.

Bấy giờ Phạm-Vân đem quân, đã được lên làm vua, rồi với người trong giòng-giới mình, thường có cái lòng nghĩ kỳ lạ; mà cũng người gian-thiện lại. Kỳ cái mưu này, làm cho người hiền-lương phải tội, để lợi rai gian-mưu mình, đây là một cái là thường, cho nên phải Phạm-Vân lừa dối phải.

Đến khi Phạm-Giật mất, không còn người con cháu nổi lên, Phạm-Vân bèn cướp ngôi làm vua, bắt hết thế-thiếp Phạm-Giật nhốt trong một lồng sắt cao, bèn người nào theo mình, thì cho làm cung-nhân, người nào không theo, thì cầm cá không cho uống-nước, khiến phải đói chết.

Phạm-Vân đã lên ngôi vua rồi, bèn đem binh các bộ-lục khác, mở mang cương-giới được rộng thêm, có quân-lính hơn bốn năm vạn.

Lâm-áp là một nước nhỏ, và đất rộng, cho nên Phạm-Vân thường có ý muốn xâm lược nước khác, để mở

mang tiến độ, nước nhỏ.

Nhân dịp quân Thục-sử của Gian là Khương-trung khải-hoàn Hán-tráp làm chức Thái-thủ Quận Nhật-Nam tức là tỉnh Quảng-binh bấy giờ tham-tào nhieu nói. Hán-tráp đã chết, Tả-Trực mới làm chức Thái-thủ cũng như thế, dân Quận Nhật-Nam đều oán quân Thục đã nhiều ngày, sau đến Hạ-khao-Lâm làm Thái-thủ, lại mà đem thù oán, bắt-tri ràng buộc, năm 317 là năm thứ ba niên hiệu Vĩnh-Hòa nhà Tấn. Phạm-Vân bèn đem binh sang chiếm lãnh quận Nhật-Nam giết Hạ-khao-Lâm lấy thay thế, dân quận Nhật-Nam đều phục cả. Thục-sử của Gian là Châu-Phiên lại khiến Lưu-Hùng làm quan Đốc-bộ đem binh đến trấn giữ, Phạm-Vân lại đánh đuổi đi, rồi lần lần đất quận Cửu-dực tức là tỉnh Hà-Tĩnh bấy giờ gửi thư cho Châu-Phiên yêu cầu lấy núi Hoành-Sơn làm địa giới nước Lâm-áp.

Châu-Phiên không chịu, nhưng Phạm-Vân cũng chiếm cứ luôn không chịu lui quân về. Năm 349 là năm thứ năm

niên hiệu Vĩnh-Hòa của Phạm-Vân chết, con là Phạm-Phật nối ngôi, ông chiếm cứ quận Nhật-Nam luôn, con Hắc-sơn gọi Thái-thủ là Quách-Tiến đem binh đánh đi, Phạm-Phật nổi lên về Lâm-áp.

Xét lịch-sử nước Lâm-áp, trong thời kỳ này là một thời kỳ rất vẻ-vang, tuy nước Tàu là một nước rất cường-hạnh trong lúc bấy giờ, mà cũng không làm sao được, sau lần mới khôi-phục lại quân Nhật-Nam.

Năm 399 là năm thứ ba niên hiệu Long-An nhà Tấn, cháu Phạm-Phật là Phạm-Hắc-Phật đem quân chiếm lấy Nhật-Nam. Cửu-ban làm cho các thủ-linh lập phải khổ luôn, có một trận đánh bại được quân Thái-thủ Nhật-Nam là Hắc-Phật, Thái-thủ Cửu-dực là Hắc-Phật sau mới đến năm 413, là năm thứ mười niên hiệu Nghĩa-Hy, Thái-sư Chấn-Giáo là họ-lạc-bà mới lập nên được.

(Còn nữa)

